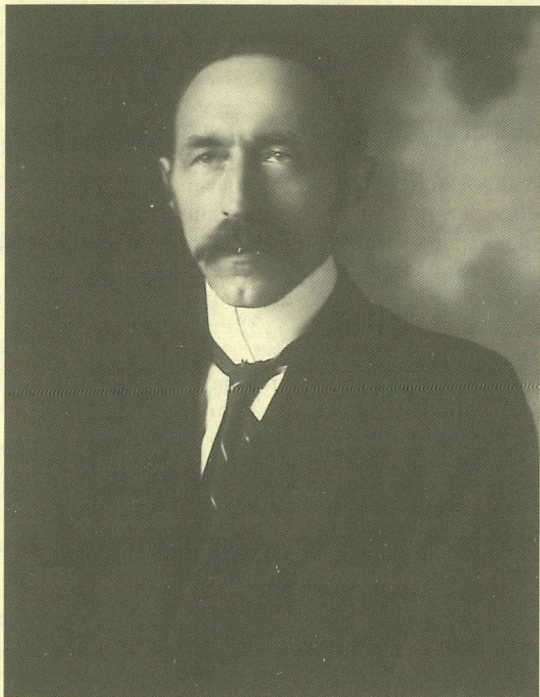

DECKER, Josué de (Zeveren 30 augustus 1879 – 's-Gravenhage 25 november 1953).

Studeerde als zoon van een schoolhoofd aan het atheneum in Gent. Daarna behaalde De Decker aan de universiteit aldaar het doctoraat in de klassieke filologie en trok hij voor verdere studies naar Berlijn en Parijs. Vervolgens werd hij leraar aan het atheneum te Sint-Gillis en medewerker van het Instituut Solvay. Na de Eerste Wereldoorlog gaf hij les aan een lyceum te Amsterdam. Daarna werd hij docent aan de Amsterdamse Gemeentelijke Universiteit.

De Decker trad niet echt op de voorgrond in de vooroorlogse V.B. Tijdens zijn studententijd was hij wel actief als bestuurslid van 't Zal wel gaan en la-

Activist Josué de Decker bleef ook na de Eerste Wereldoorlog zijn radicaal anti-belgicisme en groot-nederlandisme verdedigen, onder meer via het weekblad Vlaanderen. (AMVC)

ter nam hij deel aan de **Vlaamse Filologencongressen**. De Decker had een vertrouwelijke relatie met **Jozef Goossenaerts** en **Adiel Debeuckelaere**. Hij ging op in zijn wetenschappelijke arbeid en publiceerde over Latijnse letterkunde en Romeinse geschiedenis. In 1913 meende hij recht te hebben op een benoeming als hoogleraar aan de Gentse Rijksuniversiteit. Minister **Prosper Poulet** besliste evenwel om de vervanging van professor De Stoop pas het volgende jaar te laten ingaan, hetgeen De Decker erg teleurstelde. De Duitse inval brak zijn carrièrevooruitzichten.

De Decker werd een van de hoofdfiguren van het **activisme**, al werkte hij liever achter de schermen. Hij was een vertrouwensfiguur van het bezettingsbestuur. Met **Pieter Tack** en de Duitse professor **Walther von Dyck** vormde hij de kleine commissie die de heropening van de Nederlandstalige Gentse universiteit in 1916 voorbereidde. Hij werd er benoemd tot hoogleraar in de klassieke filologie. Als bestuurslid van de eerste **Raad van Vlaanderen** (1917) nam De Decker zitting in verscheidene commissies en speelde hij een belangrijke rol bij de administratieve uitvoering van de bestuurlijke scheiding. Bij zijn benoeming tot secretaris-generaal van het departement wetenschappen en kunsten had hij het onderwijs onder zijn bevoegdheid. In de tweede Raad (1918) werd hij lid van de **Commissie van Gevolmachtigden** en eind september voorzitter van de **Commissie van Zaakgelastigden**.

Na de oorlog had hij de leiding over het in Den Haag gevestigde Vlaamsch Comité. Omdat De Decker vele maanden in Duitsland doorbracht, werd zijn positie en die van het Vlaamsch Comité ernstig verzwakt. Daarnaast bleef hij anti-Belgische agitatie voeren. Van september 1919 tot eind 1920 gaf hij *Vlaanderen* uit. In mei 1922 stichtte hij met priester Robrecht de Smet het weekblad *Vlaanderen*, waarin hij hardnekkig strijd voerde tegen elke bereidheid van de gematigde Vlaams-nationalisten om de Vlaamse strijd binnen een Belgisch kader te willen voeren.

De Decker kwam op voor een integraal grootneerlandisme zonder binding aan een sociale leer. Dat was de reden waarom hij de koerswijziging van De Smet in de richting van de Jong Nederlandsche Gemeenschap weigerde te volgen. Vanuit die optiek en vanuit een compromisloos anti-belgicisme wees hij ook het Verdinaso en het Vlaamsch Nationaal Verbond (VNV) af.

De Decker werd bestuurslid van De Dietsche Bond en van de Amsterdamse afdeling van het Algemeen-Nederlands Verbond. Op 30 november 1935 verkreeg hij het Nederlands staatsburgerschap. In de jaren 1920 was De Decker ervan overtuigd dat de Belgische staat door een revanchistisch Duitsland gekraakt moest worden, waarna Groot-Nederland tot stand kon komen. In de loop van de jaren 1930 werd hij echter steeds meer argwanend tegenover Duitsland, omdat hij de Groot-Duitse tendens als een gevaar voor Groot-Nederland zag. Hierdoor kreeg hij zware kritiek vanwege de meer Duitsgezinde Groot-Nederlanders en verloor hij het vertrouwen van Duitse agenten als Raf Verhulst en Robert P. Oszwald. Dat heeft meegepeeld in de Tweede Wereldoorlog, toen De Decker politiek afzijdig bleef. Hij liet zich wel, in overleg met zijn collega, de door de Duitsers aan de dijk gezette joodse professor Cohen, als diens opvolger aan de Amsterdamse Universiteit benoemen. Na de oorlog werd hij evenwel weggezuiverd. De Decker, die steeds een zwak gestel had gehad en in 1950 weduwnaar was geworden, stierf na een langdurig verblijf in een Haags sanatorium.

LITERATUUR: A.L. Faingnaert, *Verraad of zelfverdediging?*, 1933; – M. van de Velde, *Geschiedenis van de Jong Vlaamsche Beweging*, 1941; – A. Willemsen, *Het Vlaams-nationalisme. de geschiedenis van de jaren 1914-1940*, 1969²; – H.J. Elias, *25 jaar Vlaamse Beweging 1914-1939*, I-II-III, 1969; – L. Wils, *Flamenpolitiek en aktivisme*, 1974; – L. Vandeweyer, 'De eerste barsten in het Vlaamse Front', in *WT*, jg. 44, nr. 2 (1985), p. 78-94; – id., 'Machtsstrijd in het Vlaamse Front. De ondergang van "Ons Vaderland", de geboorte van "Vlaanderen"', in *WT*, jg. 44, nr. 4 (1985) p. 206-224; – id., 'Redaktiegeschiedenis van het weekblad "Vlaanderen" (1925-1934)', in *WT*, jg. 45, nr. 2 (1986) p. 65-83; – id., 'De politieke rol van August Borms tussen 1918 en 1933', in *Verschaeviana* (1986), p. 81-117; – id., 'De Jong Nederlandse Gemeenschap. R. De Smets voorafspiegeling van de Dietse samenleving', in *WT*, jg. 48, nr. 1 (1989), p. 43-56; – id., 'De hoop op een revanche-oorlog. De voorbereiding van de kollaboratie door de Vlaams-nationalisten rond het week-

blad Vlaanderen (1922-1934)', in *Bijdragen van het Navorsings- en Studiecentrum voor de Geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog* (mei 1989), p. 207-228; – D. Vanacker, *Het activistisch avontuur*, 1991; – D. Vanacker en S. van Clemen, 'De dagboeknotities van Josué de Decker (mei 1916)', in *WT*, jg. 54, nr. 3 (1995), p. 127-151.

ILLUSTRATIE(S), zie: activisme.

LUC VANDEWEYER